
RĪGAS DOMES PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS

APSTĀDĪJUMU STRUKTŪRAS UN
PUBLISKO ĀRTELPU TEMATISKĀ
PLĀNOJUMA IZSTRĀDE

(ID. NR. RD PAD 2015/27)

RĪGAS ĀRTELPAS PAMATSTRUKTŪRA. ĀRTELPAS
DAĻU KLASIFIKĀCIJA UN TERMINOLOĢIJA.

SIA "GRUPA93"

RĪGA, 2016.G.

RĪGAS ĀRTELPAS PAMATSTRUKTŪRA. ĀRTELPAS DAĻU KLASIFIKĀCIJA UN TERMINOLOĢIJA.

SATURS

1.	Tematiskā plānojuma izstrādes nepieciešamības pamatojums	3
1.1.	Tematiskā plānojuma vieta Rīgas plānošanas sistēmā.....	3
1.2.	Tematiskā plānojuma izstrādes nepieciešamības pamatojums.....	4
1.3.	Mērķis.....	5
1.4.	Problēma.....	5
2.	Situācija.....	5
2.1.	Galvenie normatīvie akti	5
2.2.	Rīgas apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu vēsturiskās attīstības konteksts	7
2.3.	Apstādījumi un publiskā ārtelpa Rīgas teritorijas plānojumā 2006. – 2018. gadam – bāze tematiskajam plānojumam	10
3.	Apstādījumu un publiskās ārtelpas klasifikācija un terminoloģija	11
3.1.	Apstādījumu un publiskās ārtelpas struktūras organizācija. Galvenās daļas un tajās ietilpstošie elementi.....	11
3.2.	Apstādījumu un publiskās ārtelpas galvenie funkcionālie veidi	11
3.3.	Definīcijas (terminoloģija).....	12
	Apstādījumu un publisko ārtelpu struktūras klasifikācija	12
	Apstādījumu un publisko ārtelpu struktūras elementi.....	13
	Citi jēdzieni	16
1.	pielikums. Tematiskajā plānojumā izmantotie ģeotelpiskie dati.....	18
2.	pielikums. Normatīvo aktu apkopojums	22

1. TEMATISKĀ PLĀNOJUMA IZSTRĀDES NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS

1.1. TEMATISKĀ PLĀNOJUMA VIETA RĪGAS PLĀNOŠANAS SISTĒMĀ

Saskaņā ar Rīgas domes 2012. gada 3.jūlija lēmumu Nr. 4936 „Par Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu” (ar grozījumiem, kas pieņemti ar Rīgas domes 2013.g. 22. oktobra lēmumu Nr. 314), Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments (RD PAD) izstrādā jaunu Rīgas teritorijas plānojumu (RTP), kura ietvaros tiek sagatavoti 11 tematiskie plānojumi (TmP). Rīgas apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tematiskais plānojums (PUBL TmP) ir viens no tiem. Šo plānojumu izstrādā saskaņā ar darba uzdevumu, kas apstiprināts ar Rīgas domes 2013.gada 22. oktobra lēmumu Nr. 310 „Par Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tematiskā plānojuma izstrādes uzsākšanu”.

Teritorijas attīstības plānošanas likumam TmP ir „teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā atbilstoši plānošanas līmenim risināti specifiski jautājumi, kas saistīti ar atsevišķu nozaru attīstību (piemēram, transporta infrastruktūra, veselības aprūpes iestāžu un izglītības iestāžu izvietojums) vai specifisku tematu (piemēram, inženiertīklu izvietojums, ainaviski vērtīgas teritorijas un riska teritorijas)”.

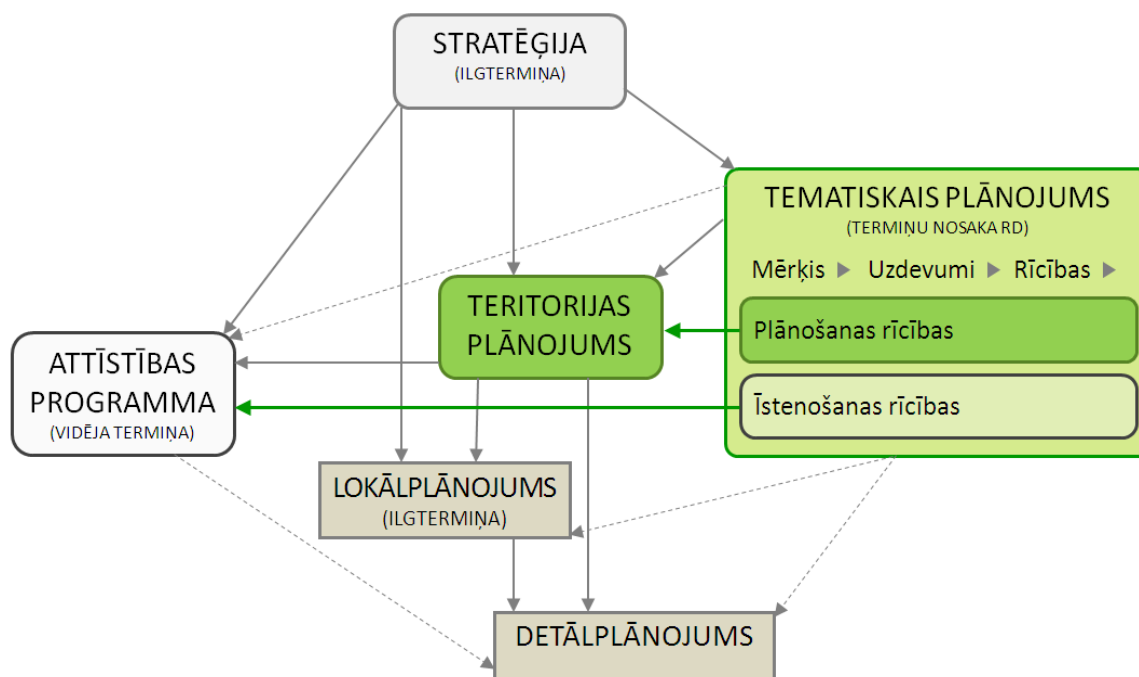
Šis TmP ir sagatavots atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tostarp:

- 1) Latvijas Republikas Satversmei;
- 2) likumam „Par pašvaldībām”;
- 3) Attīstības plānošanas sistēmas likumam;
- 4) Teritorijas attīstības plānošanas likumam un uz tā pamata izdotajiem MK noteikumiem;
- 5) likumam „Par Eiropas ainavu konvenciju”;
- 6) citiem normatīvajiem aktiem, kas regulē ar šo TmP saistītās jomas.

Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu TmP ir izstrādāts ar mērķi kalpot par pamatu izstrādes stadijā esošā Rīgas teritorijas plānojuma (turpmāk - RTP2030) konceptuālajai daļai atbilstoši Rīgas domes (turpmāk – RD) 22.10.2013. lēmumam Nr. 314 „Par grozījumiem Rīgas domes 03.07.2012. lēmumā Nr. 4936 „Par Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu””. Šis TmP ir vienlaicīgi izstrādāts un saskaņots ar 10 citiem TmP, kas detalizēti pēta konkrētu jautājumu specifiku un piedāvā risinājumus RTP2030 un citiem plānošanas dokumentiem. Tā rezultātā RTP2030 veidos šādi TmP:

- 1) Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju TmP;
- 2) Mājokļu attīstības TmP;
- 3) Uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju TmP;
- 4) Meliorācijas attīstības TmP;
- 5) Ūdens teritoriju un krastmalu TmP;
- 6) Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu TmP;
- 7) Aizsargjoslu un aprobežojumu TmP;
- 8) Transporta attīstības TmP;
- 9) Ainavu TmP;
- 10) Valsts un pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju TmP;
- 11) Rīgas brīvostas TmP.

Gan TmP, gan Rīgas teritorijas plānojums ir hierarhiski pakārtoti Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030.gadam (turpmāk – Stratēģija) un kopā ar Rīgas attīstības programmu 2014.-2020. gadam veido Rīgas attīstības plānošanas dokumentu sistēmu, kas shematiski attēlota 1. attēlā.

1.attēls. Rīgas attīstības plānošanas dokumentu sistēmas shēma

Visi Rīgas attīstības plānošanas dokumenti, tostarp TmP, atrodas ciešā savstarpējā sasaistē, nodrošinot to, ka Rīgas pilsētas teritorijas attīstība tiek plānota tā, lai varētu paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku.

Katrs TmP ietver sevī TmP nepieciešamības pamatojuma sadaļu, esošās situācijas izvērtējuma sadaļu, TmP risinājumu sadaļu, kā arī sadaļu, kas raksturo īstenošanas mehānismu un kārtību, sadarbību ar citām RD un valsts institūcijām.

TmP iekļautie risinājumi ir saistoši RD un tai pakļautām struktūrvienībām, un skar projektu pieteicējus un kapitāla ieguldītājus, zemes īpašniekus, un investorus.

1.2. TEMATISKĀ PLĀNOJUMA IZSTRĀDES NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS

Pilsētas publiski pieejamā ārtelpa, dabas un apstādījumu teritorijas ir viena no pilsētnieku dzīves kvalitātes galvenajām mērauklām. Tā ir kompleksa struktūra, kas sastāv no dažādām komponentēm ar atšķirīgām funkcijām un noteiktu lomu vienotā sistēmā. Atsevišķi publiskās ārtelpas elementi vienmēr ir bijuši plānošanas objekti (parki, dārzi, ielas, u.tml.), bet līdz šim tie nav plānoti kā savstarpēji saistīta un vienota struktūra. Jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādē ir pieņemts šāds izaicinājums un Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu TmP nosaka ietvaru RTP satura veidošanai tā, lai būtu iespējams panākt vienotas, kvalitatīvas un pieejamas publisko ārtelpu un apstādījumu sistēmas attīstību.

1.3. MĒRĶIS

Rīgas Apstādījumu un publiskās ārtelpas tematiskā plānojuma (PUBL TmP) mērķis ir nodrošināt vienotas apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tīklojuma izveidi, ievērtējot tās nozīmi rekreācijā un vides aizsardzībā, kā arī radīt priekšnoteikumus atbilstoši apkaimju principam veidota publiskās ārtelpas tīklojuma izveidei Rīgā. Projekta rezultāts ir Ārtelpas funkcionālais zonējums un TIAN, ar nolūku tos iekļaut jaunajā RTP.

PUBL TmP apakšmērķi:

- 1.1. Pieejama un vienota apstādījumu struktūra un publiskās ārtelpas tīklojums.
- 1.2. Kvalitatīva, daudzveidīga, veselīgu un pilsētniecisku dzīvesveidu veicinoša apstādījumu struktūra un publiskā ārtelpa.
- 1.3. Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija.
- 1.4. Augsta līmeņa un mūsdienīga pilsētvides pārvaldība.

Secinājumi. Galvenie sasniedzamie mērķi:

Integritāte;

Pieejamība

Kvalitāte (tostarp, funkcionalitāte)

Apstādījumu un publiskās ārtelpas struktūra ietver gan publiski pieejamās dažādu kategoriju teritorijas, gan privātās ārtelpas daļas – apstādījumus.

1.4. PROBLĒMA

Vēsturiski veidotā apstādījumu struktūra un publiskās ārtelpas ir fragmentētas, tās pietiekami nenodrošina kvalitatīvas iedzīvotāju rekreācijas, pārvietošanās, piesārņojuma mazināšanas, bioloģiskās daudzveidības un vizuālā tēla veidošanas funkcijas.

2. SITUĀCIJA

2.1. GALVENIE NORMATĪVIE AKTI

Latvijas normatīvo aktu vidē publiskās ārtelpas jēdziens ir definēts Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumos Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi":

„publiskā ārtelpa – sabiedrībai pieejamas teritorijas un telpa, ko veido ielas, bulvāri, laukumi, parki, dārzi, skvēri, pagalmi, krastmalas, pasāžas, promenādes un citas vietas, kas nodotas publiskai lietošanai neatkarīgi no to īpašuma piederības”.

Latvijas normatīvo aktu prasības lielākoties attiecas uz noteiktiem publiskās ārtelpas veidošanas aspektiem un konkrētiem tās elementiem, t.i., nav normatīvo aktu par publiskās ārtelpas kā vienotas sistēmas veidošanu. Tematiskā plānojuma izstrādes ietvaros ar publisko ārtelpu un apstādījumu struktūras veidošanu saistītie normatīvie akti analizēti divos griezumos: grupējot tos atbilstoši ārtelpas elementiem un regulētajām sfērām.

Skatītas prasības, kas attiecas uz nozīmīgākajiem publiskās ārtelpas struktūras elementiem, t.i.:

- ielas (ielu tīkls, plānojums, profili, apstādījumi, u.tml.);
- parki, skvēri, dārzi;
- laukumi;
- publiski pieejami pagalmi;
- krastmalas.

Normatīvie akti grupēti, atbilstoši tajos skatītajiem publiskās ārtelpas veidošanas aspektiem:

- publiskās ārtelpas jēdziens;
- sabiedrības tiesības uz publisko ārtelpu, teritoriju publiskā pieejamība;
- personu (pašvaldība, valsts, citas puses) pienākumi un tiesības publiskās ārtelpas veidošanā un nodrošināšanā;
- prasības plānošanai (pamatā – tehniski jautājumi);
- prasības teritoriju apsaimniekošanai;
- prasības projektēšanai (iedalāmas vairākās jomās; pamatā – tehniski jautājumi);
- specifiskas prasības.

Skatīti ārējie normatīvie akti, atbilstoši to hierarhijai:

- Satversme;
- likumi;
- Ministru kabineta noteikumi;
- pašvaldības saistošie noteikumi¹.

Analizējot tehniskās prasības publiskās ārtelpas veidošanai un kvalitātei, izskatīti arī dokumenti ar rekomendējošu raksturu - Latvijas valsts standarti, vadlīnijas un rekomendācijas konkrētās jomās.

Normatīvu apkopojums pievienots 2.pielikumā.

Secinājumi.

Attiecībā uz normatīvajiem aktiem Latvijas mērogā var secināt, ka nepastāv regulējums par publiskās ārtelpas kā vienotas sistēmas veidošanu. Normatīvā aktu līmenī nav arī skaidri noteiktu standartu attiecībā uz publiskās ārtelpas, tās struktūras elementu kvantitātes, pieejamības un pārklājuma nodrošināšanu. Ir definētas prasības (vai prasību kopums) attiecībā uz atsevišķiem kvalitātes aspektiem, bet to nevar uzskatīt par pietiekami kompleksu pieeju publiskās ārtelpas attīstības nodrošināšanai.

Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumos Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" (*tālāk tekstā VAN*) ir centieni atspoguļot publiskās ārtelpas plānošanas vispārējos pamatprincipus un nosacījumus, taču ietvertētās prasības ir vērtējamas pārsvarā kā tehniskas un fragmentētas. Definētie nosacījumi un prasības neaptver visus publiskās ārtelpas aspektus, tostarp nav definēta tās elementu klasifikācijas sistēma, trūkst vairāku jēdzienu definīcijas (piemēram, skvērs, promenāde, bulvāris u.tml.).

Attiecībā uz standartiem pilsētplānošanas jomā Latvijā kopumā tādu ir maz. Transporta

¹ Rīgas domes 2006.gada 7.februāra saistošie noteikumi Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” šajā sadaļā nav skatīti, tie ir analizēti atsevišķi, plānošanas situācijas ietvaros.

jomā, kas ir ļoti nozīmīgs publiskās ārtelpas aspekts, piemēram, satiksmes plūsmu izpētēm un prognozēm izmanto ārvalstu standartus un metodikas.

Attīstoties normatīvajiem aktiem, atsevišķi regulējumi kļūst mazāk stingri – piemēram, parku veidošanas nosacījumi pilsētās Ministru kabineta noteikumu līmenī vairs netiek regulēti. Saskaņā ar Meža likumu ir pieņemti Ministru kabineta 2013.gada 5.marta noteikumi Nr.123 “Noteikumi par parku un mežaparku izveidošanu mežā un to apsaimniekošanu”.

Pašreizējais jomas regulējums ļauj Tematiskā plānojuma izstrādes ietvaros izmantot integrētu pieeju un definēt kompleksus risinājumus publiskās ārtelpas attīstības sekmēšanai, iekļaujot pamatotus attīstības mērķus, risinājumus telpiskā un laika griezumā, prioritātes, izvirzīt kvalitātes standartus, nedefinēt plānojuma ieviešanas mehānismu, iesaistīto pušu pienākumu un atbildību sadalījumu.

2.2. RĪGAS APSTĀDĪJUMU STRUKTŪRAS UN PUBLISKO ĀRTELPU VĒSTURISKĀS ATTĪSTĪBAS KONTEKSTS

Publisko ārtelpu sistēmas vēsturiskās attīstības pārskats² akcentē šīs struktūras ģenēzi, tās unikālās raksturīpašības, saglabājamās vērtības, problēmas un līdz ar to plānošanas mērķus, uzdevumus un īstenošanas instrumentus (RTP vai citi veidi). Pilsētainavas slāņi, raugoties no mūsdienu ārtelpas struktūru funkcionalitātes konteksta iedalīti trīs pamatperiodos. Tie salīdzināti pēc vēsturiskajām izmaiņām pilsētas telpā: Iekšrīga, Ārrīga un Jaunā Rīga. Jaunās Rīgas periodā ir nodalīti padomju (Padomju Rīga) un pēcpadomju (Mūsdienu Rīga) periodi. Iekšrīgas attīstība - 12.-17. gs., Ārrīga - 18. gs. I puse - 20. gs. I puse, Junās Rīgas attīstībā izšķirami divi posmi – padomju laika Rīga – 20.gs līdz 1991.gadam un mūsdienu Rīga, kas veidojas pēc 1991.gada.

Secinājumi par publisko ārtelpu situāciju vēsturiskās attīstības aspektā:

Iekšrīgas³ struktūrai raksturīga laba artikulācija, kas notikusi gadsimtu mijā: izveidotas augstas kvalitātes publiskās ārtelpas – laukumi, skvēri, parki un izcila robežtelpa (bulvāru loks).

Ārrīga mūsdienās uzrāda divas pretējas telpiskās parādības:

19. gadsimtā izveidojusies rūpniecības, ostas un dzelzceļa infrastruktūra, kas intensīvi attīstījās nākamā – 20. gadsimtā un kura šodien veido barjeras nepārtrauktajā pilsēttelpā;

Rīgas dārzu mākslas „Zelta laikmets”, kad izveidojās lielākā daļa Rīgas dārzu un parku un noformējās savulaik modernākā publiskās ārtelpas sistēma.

Vecās Rīgas publisko ārtelpu sistēma, kas veidojusies laikā no 18. līdz 20. gadsimtam, ir praktiski bez izmaiņām saglabājusies līdz mūsdienām. Tā ir vienīgā līdz šodienai saglabājusies sistemātiski izveidotā publiskā ārtelpa, kas veido Rīgas apstādījumu un zaļās struktūras kodolu.

Tajā esošās ielas līdz motorizēta transporta attīstībai kalpoja kā publiskās ārtelpas, bet kopš 19. gadsimta tika sistemātiski veidoti ielu apstādījumi (Dāvidsone, 1988; Pūka u.c., 1988), tomēr nebija pārdomāta gājēju un braukšanas līdzekļu interešu līdzsvarošana, jo motorizēta transporta ātrums nepārsniedza 30-40 km/h. Šī (tradicionālā) attieksme pret ielām saglabājusies Rīgas pārvaldības struktūrā, neskatoties uz to, ka mūsdienās tās ir grūti lietojamas kā aktīvas un

² Avots - pētījums “Vadlīniju izstrāde apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tīklojuma nodrošināšanai Rīgā” (RDPAD, SIA “Ainavu projektēšanas darbnīca ALPS”, 2014.g.).

³ Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas publisko ārtelpu sistēma ir atsevišķa pētījuma objekts.

ērtas publiskās ārtelpas, jo autotransporta pārvietošanās ātrums un intensitāte ieguvusi citu kvalitāti, kļūstot par galveno pilsētvidi veidojošo (vai iznīcinošo) faktoru.

Vēl viena raksturīgā iezīme attieksmē pret publisko ārtelpu – Rīgas dārzu mākslas „Zelta laikmeta” ietekme gan uz profesionāļu, gan uz politiķu uzskatiem. Šodienas praksē dominē „vēsturisko” (18.–20. gadsimtā) radīto stādījumu kopšanas un veidošanas principi, savukārt jauno publisko ārtelpu veidošana notiek fragmentāri, bez pārdomātās sistēmas, pēc atsevišķu entuziastu Rīgas administrācijā iniciatīvas. „Publiskās ārtelpas” jēdziens tiek saistīts ar vēsturiski izveidojušos un vairāk nekā gadsimtu Rīgai slavu nesošo laukumu, dārzu un parku sistēmu, bet iespējamie pārvaldības modeļi saistāmi ar „Rīgas dārznieka” amata atjaunošanu vai (lielākais) galvenā ainavu arhitekta amata izveidi.

Laikā no 18. līdz 20. gadsimtam izveidojušās infrastruktūras barjeras šodien saglabātas tikpat labi kā Rīgas vēsturiskie apstādījumi.

Padomju laika Rīgas ārtelpas raksturojumā uzsvērtas lielkvartālu dzīvojamās vides īpašības:

Padomju laikā publiskās ārtelpas, tajā skaitā arī daudzdzīvokļu namu pagalmi un platās ielas – maģistrāles, ir galvenie ārtelpas elementi, kas veido Jaunās Rīgas ārtelpas pamatstruktūru.

Mikrorajonu ārtelpa ir vāji diferencēta, praktiski nav ārtelpas, ko varētu dēvēt par daļēji publisku vai daļēji privātu (semipublic/ semiprivate), nerunājot par privāto ārtelpu;

Labiekārtojuma kvalitāte un nolietojums neveicina lielo iekšpagalmu daudzveidīgu izmantošanu; Ārtelpa tiek izmantota tranzīta kustībai un autostāvvietām:

Atšķirīgi ir rajoni, kas būvēti „tukšā vietā” (Pļavnieki, Zolitūde u.c.) un tādi, kas būvēti jau esošā pilsētas struktūrā, saglabājot vēsturiskās ielas, senākas ēkas, privātmājas (Iļģuciems, vecais Purvciems, Imanta I).

Ārtelpas veidošanās / izmaiņas pēc 1991.gada raksturotas šī perioda sociāli ekonomisko procesu kontekstā:

Sociālekonomiskās sistēmas maiņa raksturojās ar brīvā tirgus ienākšanu, privātīpašuma atjaunošanu un deindustrializāciju, pāreju uz pakalpojumu ekonomiku. Šo procesu raisītās pārmaiņas pilsētas audumā, tostarp, publiskajā ārtelpā:

Vecpilsētas un centra pilsētvides atjaunošana, komercializācija;

Mobilitāte, kas rosina ceļu infrastruktūras, pilsētas perifērijas un piepilsētas attīstību un „izplūšanu” (urban sprawl);

Suburbanizācija – ciešā saistībā ar mobilitāti, pilsētas „izplūšana”: pļavu ciematu formās, iepirkšanās centru izplatība u.c.;

Jaunas programmas, kas īstenotas jaunās apbūves tipoloģiskajās grupās – atsevišķas biroju un banku ēkas un „puhuri”, iepirkšanās centri u.c.;

Hipotekāro kredītu pieejamības apstākļos - investīcijas daudzdzīvokļu māju projektos, nekustamā īpašuma attīstīšanas un būvniecības lēcieneveida pieaugums, t.s. „jaunie projekti” – zaļajās teritorijās un mikrorajonu nomalēs;

Autoinfrastruktūras projekti – Austrumu maģistrāle, Dienvidu tilts, Slāvu aplis;

Liela mēroga pilsētvides atjaunošanas projekti centrā un ārpus tā, kā arī atjaunotās un no jauna veidotās publiskās ārtelpas (Siena tirgus, Ķengaraga promenāde, Spīķeri un promenāde u.c.);

Neliela mēroga labiekārtošanas un sakopšanas darbi – mikrorajonu pagalmu, ielu brauktuvju un ietvju atjaunošana, parku sakopšana;

Apkaimju projekts, Rīga 2014 u.c. – vērsti uz kopienas, piederības sajūtas un identitātes stiprināšanu, lokālās kultūras veicināšanu.

No vēsturiskās attīstības analīzes izrietošie priekšlikumi ārtelpu attīstībai

Iekšrīga

Senās Rīgas telpu raksturo izveidojies un nostabilizējies ārtelpas tīklojums. Tā elementi ir saglabājami, uzlabojot labiekārtojuma kvalitāti. Nav nepieciešama jaunu ārtelpas elementu izveide. Piemērojama ekstensīvā ārtelpas kvalitātes uzlabošana.

Uzlabojams:

- laukumu, parku un svēru labiekārtojums;
- ielas un ielu iesegums, saglabājot, atjaunojot un modernizējot vēsturisko iesegumu;
- ielu, laukumu, parku un skvēru fiziskās kvalitātes, ievērojot daudzveidīgas izmantošanas principus;
- krastmalas labiekārtojums, ievērojot daudzveidīgas izmantošanas principus;
- stiprināt senās Rīgas īpašību – iespēja to apiet pa loku, labiekārtojot tām nepieciešamās ārtelpas;
- apgaismojuma kvalitāte, izstrādājot vienotu mūsdienīgu apgaismojuma plānu.
- Ātrās un lēnās satiksmes līdzsvarošana RVC robežās.

Ārrīga

Ārrīgas centra ārtelpai nepieciešamas sistemātiskas ārtelpas struktūras pārmaiņas – ātrās un lēnās satiksmes līdzsvarošanas pasākumi, zaļo loku, zaļo „jostu”, zaļo „ielu” (ielu ar apstādījumiem) izveide, barjeru (satiksmes, ražošanas, ostas) pārvarēšana, lielo, nedefinēto ārtelpu pārveidošana, pagaidu izmantojamo ārtelpu labiekārtošana u.t.t.

Uzlabojams:

- esošo parku un skvēru labiekārtojuma kvalitāte;
- esošo aleju un koku rindu kvalitāte;
- skaņas un gaisa piesārņojuma novēršana, veidojot daudzstāvu stādījumus gar ielām;
- ātrās un lēnās satiksmes attiecību līdzsvarošana, ņemot vērā ielu izmantošanas daudzveidību;
- laukuma statusa piešķiršana krustojumiem, kuru apbūve veido daudzveidīgi izmantojamus
- laukumus (tādējādi turpinot vēsturisko pilsētībūvniecības tradīciju);
- ielu rakstura noteikšana starp nozīmīgajiem rekreācijas elementiem – parkiem, laukumiem un skvēriem;
- krastmalu labiekārtojums, ievērojot daudzveidīgas izmantošanas principus;
- apgaismojuma kvalitātes uzlabošana, izstrādājot vienotu mūsdienīgu apgaismojuma plānu galvenajām ielām;
- ūdensmalu pieejamības nodrošināšana;
- pilsētelpas porozitātes (caurlaidība) nodrošināšana; nedefinēto telpu pagaidu izmantošana.

Jaunā Rīga

Nepieciešama daudzdzīvokļu namu ārtelpas diferenciacija, iezīmējot ar labiekārtojuma elementu palīdzību kolektīvi lietojamās un atsevišķo cilvēku grupu lietojamās ārtelpas.

Nepieciešamie uzlabojumi:

- labiekārtojuma kvalitātes uzlabošana, radot mūsdienīgus ārtelpas koprades instrumentus;
- autotransporta novietošanas un rekreācijas funkcijas līdzsvarošana;
- daudzdzīvokļu māju pagalmu revitalizācijas pasākumi, kā apstādījumu un publiskās ārtelpas plānojuma izaicinājums;
- daudzstāvu namu kompleksu, kas būvēti „tukšā vietā”, ārtelpas kompleksi (neņemot vērā īpašuma piederību) revitalizācijas pasākumi;
- pirms neatkarības laika izbūvēto daudzdzīvokļu namu publiskās (ielas) un daļēji publiskās ārtelpas sistemātiskā veidošana;

- jauno rekreācijas (zaļo) daudzveidīgi izmantojamo publisko ārtelpu (apkaimju mežaparku) izveide;
- jauno urbāno kolektīvo telpu – urbāno publisko ārtelpu – tuvienes laukumu – izveidošana un labiekārtošana.

2.3. APSTĀDĪJUMI UN PUBLISKĀ ĀRTELPA RĪGAS TERITORIJAS PLĀNOJUMĀ 2006. – 2018. GADAM – BĀZE TEMATISKAJAM PLĀNOJUMAM

Rīgas teritorijas plānojuma TIAN publiskās ārtelpas jēdziens skaidrots nedaudz citādi nekā VAN, bet definīcija nav pretrunā ar to:

*“2.79. **Publiskā ārtelpa** – ielas, kas noteiktas ar sarkano līniju robežām, laukumi, mežs un mežaparki, parki, skvēri, krastmalas, kas pieejami sabiedrībai”.*

Gan VAN, gan RTIAN terminu skaidrojumos aprakstītas arī atsevišķas ārtelpas daļas. Šie skaidrojumi veido pamatu ārtelpas terminoloģijai tematiskajā plānojumā un jaunajā RTP.

RTP funkcionālajā zonējumā dažādu kategoriju dabas un apstādījumu teritorijas ir ietvertas vienā funkcionālajā zonā “Apstādījumu un dabas teritorijas”. RTIAN nosacījumi veidoti tā, ka šajā funkcionālajā zonā atļautā izmantošana ir kāda no Apstādījumu un dabas teritoriju grupām vai elementiem. Piemēram: Apstādījumu un dabas teritorijā atļauts mežs.

Tematiskajā plānojumā ir izstrādāta detalizētāka klasifikācija, uz tās pamata – priekšlikums Rīgas teritorijas plānojuma funkcionālajam zonējumam..

Publiskās ārtelpas un apstādījumu struktūras transformācijai jaunā teritorijas plānojuma funkcionālajā zonējumā tādā veidā, lai nepazaudētu elementu specifiku, šiem elementiem nepieciešams piešķirt VAN atbilstošu funkcionālo zonu (vai apakšzonu) ar attiecīgu indeksu, izvēlēties atļautās izmantošanas VAN definētajos ietvaros un noteikt citas prasības, atbilstoši šīs teritorijas (jeb struktūras elementa) funkcijām un plānošanas mērķiem. Jādefinē apakšzonu jēdzieni (definīcija, skaidrojums; tas ir iespējams, TAPIS sistēma to pieļauj). Ja nepieciešams, jāievieš teritorijas ar īpašām prasībām. Tādas varētu būt, piemēram, kapsētas. Nosacījumi apbūves teritoriju ārtelpas veidošanai ietilps attiecīgās funkcionālās zonas nosacījumu apakšnodaļā “Citas prasības”.

Darbību secība teritorijas plānojuma apstādījumu un publiskās ārtelpas sadaļas izstrādei: struktūras sastāvdaļa – funkcionālā zona (apakšzona) – TIAN prasības.

3. APSTĀDĪJUMU UN PUBLISKĀS ĀRTELPAS KLASIFIKĀCIJA UN TERMINOLOĢIJA

3.1. APSTĀDĪJUMU UN PUBLISKĀS ĀRTELPAS STRUKTŪRAS ORGANIZĀCIJA. GALVENĀS DAĻAS UN TAJĀS IETILPSTOŠIE ELEMENTI

Rīgas apstādījumu un publiskās ārtelpas pamata struktūra un tās galvenās daļas definētas Stratēģijā. Tās ir:

- zaļās struktūras centri;
- urbānās vides zaļie centri;
- zaļie koridori;
- zaļās takas;
- ūdens vienotā telpiskā struktūra;
- satiksmes infrastruktūra.

Galvenajās daļās apvienoti attiecīgās grupas pazīmēm un funkcijām atbilstošie apstādījumu un publiskās ārtelpas elementi. Šo elementu vienotā sistēma veido Rīgas apstādījumu un publiskās ārtelpas struktūru. Tās pamata karkass (pamatstruktūra) - Stratēģijā iezīmētais tīkojums; elementi ārpus šī karkasa – struktūras papildinājums.

Šajā tematiskajā plānojumā apstādījumu un publisko ārtelpu pamatstruktūra iedalīta šādās pamatkategorijās:

- Dabas un apstādījumu teritorijas – atbilstoši pašreizējam teritorijas plānojumam noteiktās zaļās teritorijas;
Apbūves teritorijas - zaļās infrastruktūras teritoriju kategoriju papildina apbūves teritorijas ar lielu apstādījumu īpatsvaru, piemēram, savrupmāju apbūves zonas, priekšpagalmi, daudzdzīvokļu ēku pagalmi (tostarp, koplietošanas pagalmi) u.tml.;
- Publiskā ārtelpa apbūves un satiksmes teritorijās – īpašas zonas ar specifiskās publiskās ārtelpas funkcijām un raksturu, piemēram, apkaimju centri;
- Satiksmes infrastruktūra - daļa satiksmes infrastruktūras teritoriju klasificējas kā nozīmīgi publiskās ārtelpas sistēmas elementni (bet ne visas; par tādām nevar uzskatīt dzelzceļa trases, B kategorijas ielas, u.tml. teritorijas);
- Citas teritorijas un objekti – papildus grupa, dažāda rakstura specifiskas ārtelpas.

3.2. APSTĀDĪJUMU UN PUBLISKĀS ĀRTELPAS GALVENIE FUNKCIONĀLIE VEIDI

Ārtelpas kategorijas esošajā situācijā ir noteiktas, izvērtējot šādu informāciju:
topogrāfiskās kartes informāciju un izlases apsekojumus (precizējot izmaiņas, kas nav atspoguļotas topogrāfiskajā kartē;
teritorijas plānojumā – zonējuma priekšlikumu (dabas un apstādījumu teritorijas, ielu klasifikācija, apbūves teritorijas);
esošajā teritorijas plānojumā ietvertās shēmas (“Apstādījumu un dabas teritoriju struktūra” u.c.);
pētījumu “Priekšlikumi apdzīvojamā struktūras un tās elementu, kā arī

pilsētvides attīstībai un kvalitātes paaugstināšanai”, RDPAD, SIA “Grupa93, 2014.g. (esošās dzīvojamās apbūves teritorijas un to saistība ar transporta infrastruktūru);

pētījumu “Uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju telpiskās struktūras izstrāde”, RDPAD, SIA “Grupa93, 2015.g. – pakalpojumu centru publiskā ārtelpa;

Citus tematiskos plānojumus – (Mājokļu attīstības TmP, Uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju TmP, Ūdens teritoriju un krastmalu TmP, Ainavu TmP u.c.).

Ārtelpu pamata struktūru veido teritorijas, kas atrodas Stratēģijā noteiktajās telpās:

Zaļās struktūras centros;

Urbānās vides zaļajos centros;

Zaļajos koridoros;

Zaļajās takās.

Situācijas analīzē kā pamata informācija izmantota topogrāfiskā karte un spēkā esošais Rīgas teritorijas plānojums 2006. – 2018.gadam. Pamatojoties uz situācijas analīzi ir izstrādāta Rīgas apstādījumu un publisko ārtelpu pamatstruktūras karte. No tās, savukārt, tiek atvasināts Rīgas jaunajā teritorijas plānojumā ietveramais publisko ārtelpu un apstādījumu teritoriju funkcionālais zonējums.

Vairums Stratēģijā noteiktajās telpās ietilpstošo ārtelpu ir ar pilsētas nozīmi. Izstrādājot teritorijas plānojumā nosacījumus to izmantošanai, jāņem vērā Stratēģijā noteiktie šo teritoriju izmantošanas mērķi, to funkcijas pilsētas kontekstā. Publiskā ārtelpas un apstādījumu teritoriju kategoriju (klasifikācijas), to mērķu un plānošanas nosacījumu analīzes un risinājuma izstrādes secība ir šāda:

- Stratēģijā tiek definētas teritoriju / telpu lielās grupas;
- tematiskajā plānojumā tiek identificēti grupā ietilpstošie elementi (noteiktas kategorijas);
- teritorijas plānojumā tām tiek piešķirts VAN atbilstošs indekss;
- ņemot vērā konkrēto teritoriju plānošanas mērķus, izstrādā nosacījumus TIAN.

Publisko ārtelpu un apstādījumu teritoriju terminoloģija (termini un definīcijas) veidota, analizējot esošo teritorijas plānojumu, VAN un citus tematiskos plānojumus Rīgā. Dažkārt skatītas arī nozaru skaidrojošās vārdnīcas

3.3. DEFINĪCIJAS (TERMINOLOĢIJA)

Šajā tematiskajā plānojumā definētas galvenās apstādījumu un publisko ārtelpu grupas, elementi un citi specifiski jēdzieni.

APSTĀDĪJUMU UN PUBLISKO ĀRTELPU STRUKTŪRAS KLASIFIKĀCIJA

Apstādījumu un publisko ārtelpu struktūras daļa – apstādījumu un publisko ārtelpu teritoriju grupa ar kopīgām un / vai līdzīgām raksturīpašībām un funkcijām. Šajā tematiskajā plānojumā ir noteiktas šādas apstādījumu un publisko ārtelpu struktūras daļas:

- Dabas un apstādījumu teritorijas;
- Apbūves teritorijas (ārtelpas zaļajos koridoros);

- Publiskā ārtelpa apbūves un satiksmes teritorijās;
- Satiksmes infrastruktūra;
- Citas teritorijas un objekti (dažāda rakstura specifiskas ārtelpas).

Apstādījumu un publisko ārtelpu struktūras elements – teritoriju kategorija, kas ietilpst noteiktā apstādījumu un publisko ārtelpu struktūras daļā, ir attēlota tematiskajā plānojumā un / vai kam ir izstrādāti specifiski izmantošanas nosacījumi.

APSTĀDĪJUMU UN PUBLISKO ĀRTELPU STRUKTŪRAS ELEMENTI

DABAS UN APSTĀDĪJUMU TERITORIJAS

Mežaparks – labiekārtota, sabiedriski nozīmīga un publiski izmantojama (atpūtas, sporta, tūrisma un tml. mērķiem) ar kokaudzi (mežu) apaugusi teritorija, kam ir īpaši izveidota infrastruktūra un kam nepieciešama regulāra kopšana un atjaunošana, saglabājot vai uzlabojot teritorijas estētisko, ainavisko un kultūrvēsturisko vērtību. Mežaparka galvenais ainavas elements ir mežs, kur saglabāti dabiskie augšanas apstākļi.

Parks – sabiedriskas nozīmes apstādījumu objekts, kurš ir lielāks par 1 ha un, kam ir īpaši izveidota infrastruktūra un nepieciešama regulāra kopšana un atjaunošana, saglabājot vai uzlabojot teritorijas estētisko, ainavisko un kultūrvēsturisko vērtību.

Skvērs – labiekārtota teritorija ar platību līdz 1 ha, kura paredzēta gājēju kustībai, īslaicīgai atpūtai un pilsētvides kvalitātes paaugstināšanai.

Dabas teritorija – mežs, purvs, pļava un citas neapbūvētas, ar dabisku vai daļēji dabisku veģetāciju klātas teritorijas, kas nav labiekārtotas vai kuru labiekārtojuma pakāpe ir neliela. Dabas teritoriju galvenās funkcijas – pilsētvides kvalitātes un mikroklimata uzlabošana, brīvdabas rekreācija, pilsētāinavas bagātināšana.

Pludmale - jūras karsta sauszemes daļa starp ūdens līmeni un vietu, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija. Pludmale ir publiski pieejama teritorija, kas paredzēta atpūtai pie jūras.

Krastmala, ūdensmala – publiski pieejama sauszemes josla gar virszemes ūdensobjekta krastu. Krastmala ietver tauvas joslu (dabisku vai projektēto) visā tās platumā, krastmalas apstādījumus un, ja ūdensobjektam pieguļ iela, tad arī tās teritoriju sarkano līniju robežās. Ūdensmala – dabisks ūdensobjekta krasts bez nostiprinājumiem. Krastmala – izbūvēts ūdensobjekta krasts, nostiprināts krasts.

Ģimenes dārziņi – pašvaldības vai citu īpašnieku zemes, ko iznomā iedzīvotājiem vismaz uz 6 gadiem dārzu ierīkošanai. Ilgtermiņā iznomātos dārziņos atļauts būvēt arī dārza mājas.

Kapsēta – teritorija, kas paredzēta mirušo apbedīšanai un ar to saistīto būvju - kapliču, krematoriju, kolumbāriju, saimniecības ēku, žogu un citas kapsētās nepieciešamās infrastruktūras būvniecībai.

Peldvieta – peldēšanai paredzēta peldvietu higiēnas prasībām atbilstoša vieta, kas atrodas jūras piekrastē vai pie iekšzemes ūdeņiem un kas ietver noteiktu labiekārtotu sauszemes daļu un peldvietas ūdens daļu, ko cilvēki izmanto atpūtai peldsezonas laikā⁴.

APBŪVES TERITORIJAS

Savrupmāju apbūves teritorijas ārtelpas zaļajos koridoros⁵ - ārtelpa Savrupmāju apbūves

⁴ Ūdens apsaimniekošanas likuma 1.panta 13¹ punkts.

⁵ Zaļie koridori konceptuāli ir noteikta Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam.

teritorijās - privāti pagalmi un dārzi.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas ārtelpas zaļajos koridoros – ārtelpa Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās - privāti pagalmi un dārzi.

Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas ārtelpas zaļajos koridoros – daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju ārtelpa – pagalmi zemesgabalos, kuros atrodas ēkas vai ēkām funkcionāli nepieciešamajos zemesgabalos (atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 8. septembra noteikumu Nr. 522 “Privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanas kārtība”).

Jauktas centra apbūves teritorijas un publiskās apbūves teritorijas ārtelpas zaļajos koridoros – ārtelpa Jauktas centra apbūves teritorijās un Publiskās apbūves teritorijās, atkarībā no konkrētās apbūves veida var būt publisko ēku priekšpagalmi, pagalmi, galveno ieeju priekšlaukumi, transportlīdzekļu stāvlaukumi, u.tml., atkarībā no objektu veida; dzīvojamās apbūves privātā vai daļēji privātā ārtelpa (teritorija, kas nav slēgta sabiedrībai) – pagalmi, dārzi, u.tml.

Rūpniecības apbūves teritorijas ārtelpas zaļajos koridoros; Tehniskās apbūves teritorijas ārtelpas zaļajos koridoros - ārtelpa Rūpniecības apbūves teritorijās, tehniskās apbūves teritorijās – ražošanas teritorijas, tehniskās apbūves teritorijas, pagalmi, laukumi.

PUBLISKĀ ĀRTELPA APBŪVES UN SATIKSMES TERITORIJĀS

Apkaimes centrs – vieta, kas reprezentē apkaimes identitāti un stiprina apkaimes iedzīvotāju piederības sajūtu savai apkaimei dzīvesvietas tuvumā.

Pilsētas nozīmes pakalpojumu centrs - liela mēroga tirdzniecības un pakalpojumu objekts vai teritorija, kurā pieejams visplašākais ikdienā nepieciešamo preču un/vai pakalpojumu spektrs.

Šķērsojamie kvartāli - lielu dimensiju kvartāli (attālums starp ielām, kas nosaka kvartāla robežas, ir 300m vai vairāk), kuros saglabājama vai veidojama gājējiem ērta pārvietošanās, tos šķērsojot – iekškvartāla ceļi, kas daļa kvartālu mazākās vienībās.

Daudzdzīvokļu māju koplietošanas pagalmi – koplietošanas infrastruktūras daļa. Kā daudzdzīvokļu māju koplietošanas pagalmi tematiskajā plānojumā ir noteikti identificētie dzīvojamām ēkām nepiesaistītie zemesgabali (pašvaldības zemesgabali), ko iespējams izveidot un ierīkot kā kopēju rekreācijas teritoriju vairāku māju iedzīvotājiem (kvartālam, māju grupai, u.tml.). Lielākoties šādi pagalmi ir lielmēroga dzīvojamās apbūves rajonos (kvartālos).

SATIKSMES INFRASTRUKTŪRA

Transporta iela – B, C, D kategoriju ielas ar dominējošo savienošanas funkciju dažādu pilsētas rajonu savstarpējai savienošanai, izejai uz ārpuspilsētas ceļiem, kā arī kravu pārvadāšanai. Pie transporta ielām var pieskaitīt arī rūpniecisko rajonu un Rīgas brīvdabas iekšējās E kategorijas ielas. No transporta ielām nav tiešas piekļuves blakus esošajām dzīvojamām un publiskās apbūves teritorijām.

Iela ar aktīvu publisko ārtelpu – C, D un E kategorijas ielas ar dominējošu piekļūšanas un uzturēšanās funkciju. C un D kategorijas ielas, kas savstarpēji savieno ārtelpas pamatstruktūras elementus (zaļos centrus, apkaimju centrus, pilsētas pakalpojuma centrus) un pilda publiskās ārtelpas sistēmas karkasa lomu. E kategorijas ielas, kas galvenokārt nodrošina uzturēšanās, bet pakārtoti – arī piekļūšanas funkciju un pēc rakstura ir dzīvojamā ielas vai ielas ap kurām koncentrējas dažādas publiskās funkcijas (piemēram, tirdzniecības ielas pilsētas vai apkaimes nozīmes pakalpojumu centros).

Barjeras šķērsojums – vieta (mezgls) aktīvā transporta ielā, kur jānodrošina ērta ielas šķērsošana gājējiem, bet pašlaik tādas nav. Tie lielākoties ir B (vai C) kategorijas ielu posmi vai mezgli.

Ievadi Rīgā - areāli ap galvenajiem autotransporta ievadiem Rīgā - vietas, kur ar dažādiem vides dizaina u.c. paņēmieniem jāuzsver Rīgas vārtu motīvs –Rīgas robeža, iebraukšana pilsētā.

Brīvības ceļš – Rīgas telpiskās struktūras galvenā ass ielu tīklā: Brīvības gatve no Rīgas robežas – Brīvības iela – Brīvības bulvāris – Kaļķu iela – Uzvaras bulvāris (līdz Uzvaras parkam).

Ielas ar prioritāti gājējiem – ielas un citas teritorijas, kur satiksme ir pakārtota un pielāgota gājēju kustībai (gājēju ielas, promenādes, pastaigu ceļi, veloceļi (ar joslām gājēju kustībai), laukumi, pasāžas u.tml.).

CITAS TERITORIJAS UN OBJEKTI

Īpaši aizsargājama dabas teritorija – ģeogrāfiski noteikta platība, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidota, aizsargāta un apsaimniekota. Īpaši aizsargājamo teritoriju izveidošanas nolūki:

- aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.);
- nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību;
- saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas⁶.

Ūdeņu teritorija - dabisku vai mākslīgu virszemes ūdensobjektu (ūdensteču un ūdenstilpju) akvatorijas gada vidējā ūdens līmeņa stāvoklī.

Applūstošā teritorija - ūdensobjekta krastmalas (ūdensmalas) daļa ar applūšanas varbūtību vismaz vienu reizi 10 gados.

Vidēja vai īsa termiņa nomā nodotie ģimenes dārziņi - pašvaldības vai citu īpašnieku zemes, ko iznomā iedzīvotājiem uz termiņu līdz 5 gadiem dārzu ierīkošanai. Ģimenes dārziņš ir teritorijas pagaidu izmantošana.

Apstādījumu josla gar ielu – publiski pieejama apstādījumu teritorija joslā starp ielas sarkano līniju un būvlaidi. Konkrēts apstādījumu joslas kā dabas un apstādījumu teritorijas iespējams noteikt detalizētākā plānošanas līmenī – lokālplānojumā un / vai detālplānojumā.

Tematiskais parks - atpūtas, izklaides un izglītojošu parku veids, kura noformējums (ēkas, to dizains, personāla tērps, tirdzniecības vietas un preces) un piedāvātās izklaides (atrakcijas, ēdieni, dzērieni) vai izglītojoši pasākumi atbilst kādai tēmai – parasti literārai, vēsturiskai vai ģeogrāfiskai.

Atrakciju parks - brīvdabas parks vai īpaši veidota sabiedriskās atpūtas vieta ar dažādiem laika kavēkļiem un izklaidēm.

Dzīvnieku kapsēta – teritorija lolojumdzīvnieku apbedīšanai, atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 29.septembra noteikumiem Nr.1114. “Noteikumi par dzīvnieku kapsētu iekārtošanas, reģistrācijas, uzturēšanas, darbības izbeigšanas un likvidēšanas kārtību un aizsargjoslu noteikšanas metodiku ap dzīvnieku kapsētām”.

Dzelzceļa teritorija – teritorija dzelzceļa zemes nodalījuma joslā.

⁶ Definīcija ir noteikta likumā “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.

CITI JĒDZIENI

Apvienotā satiksmes telpa – iela, laukums, krustojums vai cita transporta teritorija, kur nav atdalītas atsevišķas zonas dažādiem satiksmes dalībniekiem (gājējiem, velosipēdistiem un autotransportam). Prioritāte šādās teritorijās ir gājējiem. Apvienotās satiksmes telpas ierīkošana paredzēta kā satiksmi nomierinošs, drošību, vides pieejamību un transporta teritorijas dizaina kvalitāti uzlabojošs paņēmieni.

Apzaļumota siena – siena, kurai piestiprināts vītenrežģis jeb cits auga balsts vai uz sienas izveidota atbalsta konstrukcija, kas notur augu, piemēram, pieclapu mežvīnu.

Gājēju iela – ielas posms vai iela ar ierobežotu vai slēgtu transporta kustību, kas paredzēta un īpaši labiekārtota gājēju satiksmei ar tās prioritāti labiekārtojuma ierīkošanā un satiksmes organizēšanā šīs ielas krustojumos ar citām ielām.

Ielu kategorijas (atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" grozījumu projektam):

B kategorijas iela (tranzīta iela) – iela, ar dominējošu savienošanas funkciju un pakārtotu piekļūšanas funkciju. Savienošanas funkcijas īstenošana un atbilstošās kvalitātes prasības ir noteicošas šīs kategorijas ielu izbūvē;

C kategorijas iela (maģistrālā iela) – iela vai tās posms, kam ir savienošanas, piekļūšanas un uzturēšanās nodrošināšanas funkcija. Šo ielu izbūvē noteicošas ir savienošanas funkcijas kvalitātes prasības;

D kategorijas iela (pilsētas nozīmes iela) – iela vai tās posms, kas galvenokārt nodrošina piekļūšanu atsevišķiem zemesgabaliem. Noteiktās diennakts stundās šī iela var veikt arī savienošanas funkciju;

E kategorijas iela (vietējas nozīmes iela) – iela vai tās posms, kas galvenokārt nodrošina uzturēšanās, bet pakārtoti – arī piekļūšanas funkciju. Šo ielu izbūvē noteicošas ir uzturēšanās funkcijas kvalitātes prasības.

Laukums – teritorija, ko izmanto sabiedriskiem nolūkiem, tai skaitā publiskiem pasākumiem, un kur var būt ierobežota transporta satiksme.

Lielmēroga dzīvojamās apbūves rajons (kvartāls) – padomju laikā kompleksi, atbilstoši vienotam projektam (tostarp, detālplānojumam) veidots daudzstāvu daudzdzīvokļu tipveida ēku kvartāls vai kvartālu grupa (mikrorajons) ar kopīgu publisko ārtelpu.

Pasāža - atklāta vai apjunta publiski pieejama vai daļēji publiski pieejama iekškvartāla telpa (galerija), kas savieno kvartālu aptverošās ielas un pilda arī gājēju ielas funkcijas.

Promenāde - plaša gājēju iela (bieži – ūdensobjekta krastmalā) ar apstādījumiem, soliņiem, strūklakām, skulptūrām, mūzikas paviljoniem, suvenīru un atspirdzinājumu kioskiem u. tml.

Vairāpkāpju stādījumi – stādījumi, kurus veido no dažāda augstuma augiem:

divpakāpju stādījumos pirmo pakāpi veido no kokiem, otro pakāpi no krūmiem un/vai ziemcietēm. Pirmo pakāpi var veidot arī no lieliem krūmiem, otro pakāpi no zemiem krūmiem un/vai puķu stādījumiem. Stādījumu platums ir vismaz viens metrs katrai pakāpei.

trīspakāpju stādījumos pirmo pakāpi veido no lielajiem kokiem - piemēram, bērziem vai kļavām, otro pakāpi no lieliem krūmiem – piemēram, ceriņiem, kalnu priedes un trešo no lielām ziemcietēm vai maziem krūmiem – piemēram, klinšrozītēm, spirejām u.tml. Stādījumu platums ir vismaz viens metrs katrai pakāpei.

Velocēļš – braukšanai ar velosipēdiem izbūvēts ceļš; ceļš, kurā apvienota braukšana ar velosipēdiem un gājēju kustība; braukšanai ar velosipēdiem paredzēta josla vai brauktuve, kas apzīmēta ar atbilstošām ceļa zīmēm un ceļa apzīmējumiem.

Velojosla - braukšanai ar velosipēdiem paredzēta un atbilstoši apzīmēta (marķēta) josla ielas brauktuves daļā.

Zaļā siena – dzīvo augu modulāra, uz tekstila bāzes veidota vai cita konstruktīva risinājuma siena, kur augi aug sienas konstrukcijā iebūvētos podos, kabatās, u.tml. Siena ir vairāku augu sugu kopums, augu kombinācijas un dizaina risinājumi atkarīgi no konkrētās vietas rakstura. Ja siena ir grūti aizsniedzamās vietās, piemēram, vertikālā zaļā siena ir vairāku m augstumā tā aprīkojama ar automātisko laistīšanas sistēmu. Modulārās zaļās sienas pamatā ir vairāku vertikālo moduļu kopums, kas ir augstas kvalitātes un izturības konstrukcija. Tekstila zaļās sienas pamatā ir konstrukcija veidota no sintētiska tekstīlija.

1. PIELIKUMS. TEMATISKAJĀ PLĀNOJUMĀ IZMANTOTIE ĢEOTELPISKIE DATI

Nr.	Ģeotelpisko datu slānis	Datu tips	Datu avots	Datu aktualitāte	Izmantoti kartēs
1.	Applūstošās teritorijas	Poligons	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras
2.	Barjeru šķērsojumi	Līnija	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
3.	Dzelzceļa nodalījuma josla	Poligons	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
4.	Funkcionālais zonējums	Poligons	RDPAD, SIA "Grupa93"	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
5.	Ielu kategorijas	Līnija	RDPAD, SIA "Grupa93"	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus

					pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
6.	Īpaši aizsargājama dabas teritorijas (ĪADT)	Poligons	Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras
7.	Pašvaldības lēmumi par zemes gabaliem	Poligons	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras
8.	Meži ārpus Rīgas robežas	Poligons	Topogrāfija	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras
9.	Mikroliegumi	Poligons	Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras
10.	Pārvadi	Punkts	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
11.	Promenādes	Līnija	SIA "Grupa93"	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras
12.	Rīgas robeža	Poligons	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra,

					Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
13.	Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonas teritorija	Poligons	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
14.	Rīgas vēsturiskā centra teritorija	Poligons	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
15.	Sarkanās līnijas	Līnija	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
16.	Šķērsojamie kvartāli	Poligons	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
17.	Spēkā esošu detālplānoju	Līnija	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais

	mu robežas				zonējums
18.	Spēkā esošu lokālpāreju robežas	Līnija	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
19.	Tilti	Līnija	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums
20.	Zemes gabala īpašumtiesības	Poligons	RDPAD	2016.gads	Īpašumpiederība
21.	Zemes gabala robeža	Poligons	RDPAD	2016.gads	Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra, Apstādījumu un publiskās ārtelpas ārpus pamatstruktūras, Apstādījumu un publiskās ārtelpas funkcionālais zonējums

2. PIELIKUMS. NORMATĪVO AKTU APKOPOJUMS
